

Ang Kahalagahan ng Katutubong Wika sa Pagtuklas at Paglikha

Ayon sa Ethnologue, may 187 wika sa buong Pilipinas, mula Ivatan sa Batanes hanggang Tausug sa Tawi-Tawi. Bawat isa sa kanila ay larawan ng kulturang bumuo sa wikang iyon. Ayon sa mga Linggwistiko, mas naipapahayag ng bawat tao ng kanyang saloobin sa kanyang sariling wika. Ngunit ang ating sistema ng edukasyon ay nakapokus lamang sa wikang Inggles. Ang kontradiksyon ito ay nagbubunga ng kahinaan ng mag-aaral sa paglikha o "creativity" at pagtuklas o "discovery", dahil inaasahan ng paaralan na gawin nila ito sa wikang hindi nila kabisado. Dapat na itong baguhin.

Sa isang banda, tama rin na magkaroon tayo ng isang Wikang Pambansa, na siyang magsisilbing simbolo ng ating pagkabansa. Ngunit sa kabilang banda, ang Tagalog na siyang basehan ng Filipino ay isa lamang sa napakaraming wikang sinasalita ng mga Pilipino, at para sa mga di-Tagalog, ito ay isa ring sekondaryong wika na natutuhan lamang sa eskwelahan, at di pa rin mapapantayan ang katatasan nila sa wika ng kanilang pagkabata.

Kaya para sa akin, kailangan natin gawin ng sabay ang pagpapaunlad sa Wikang Filipino at sa ibang mga katutubong wika ng Pilipinas. Ang Filipino bilang daan ng pagkakaisa, at ang ibang wika bilang pagrespeto sa katutubong kultura. Ang ganitong pagdulog ay isang pagkilala na ang wikang kinagisnan ang siyang tulay upang makalahok ang bawat isa sa diskurso ng paghalukay ng bagong kaalaman.

Dito papasok ang paglikha, o paggamit ng wika bilang kasangkapan sa pag-ekspres o pagpapahayag ng sarili nilang, ideya, kaisipan, at konsepto. Ang magiging resulta nito ay ang pagyaman ng ating literatura, paglago ng pagkaunawa natin sa dalumat o psyche ng lahing Pilipino, at pag-unlad ng ating katutubong kalinangan o kultura.

Dito rin papasok ang pagtuklas, o paggamit ng wika upang mas maunawaan ang mundong kinabibilangan natin at sa gayon ay makatulong din sa pagyabong ng kaalaman sa mga agham na panlipunan at pangkalikasan. Maraming pag-aaral na ang batang tinuruan ng agham sa pamamagitan ng sariling wika ay mas mabilis matuto.

Ang wika ay ang kaluluwa ng isang bansa, at sa isang multilingual at multicultural na bansa tulad ng Pilipinas, ang pagkakaroon ng maraming wika ay hindi isang kahinaan kundi isang kayamanan na dapat alagaan. At kapag nabigyan ng sapat na atensyon, babalik din sa ating bansa sa pamamagitan ng pag-unlad ng ating kaalaman, kayamanan, kultura, at paghubog ng tunay na identidad ng ating bansa.